No. 859 Zaterdag 16 Juni 1900. 17de Jaargang.

AMIGOE DI CURACAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN CONCORDIA N°. 129, PIETERMAAI.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 15 Juni

Spiritisme te Berlijn.

De leider der spiritisten te Berlijn dr. Egbert Müller, die voor eenigen tijd van protestant katholiek werd, trekt zich nu natuurlijk terug uit de spiritistische kringen, die hem sedert een tiental jaren als hun hoofd erkenden. In de spiritistische loge *Psyche* hield dr. Müller voor eene talrijke vergadering zijne laatste toespraak, welke hij zijne spiritistische belijdenis noemde en kwam daarin tot het besluit, dat het spiritisme een werk des duivels is, op touw gezet om het Christendom afbreuk te doen. Doch God, zoo meende hij, gebruikte dit werk van den duivel om het materialisme op de kaak te stellen. De toespraak lokte onder zijne hoorders stormachtige protesten uit.

Men zal de belangrijkheid van dit bericht en de oorzaak der protesten tegen dr. Egbert Müller beter begrijpen, wanneer men een blik slaat op het spiritisme in de hoofdstad van het Duitsche Rijk.

Het getal der mediums in Berlijn, de stad van *Intelligenz* en *Wissenschaft*, is reeds gestegen tot over de 600, en het getal vereenigingen [illegible] beoefend wordt, is niet op te geven.

In de prachtige woningen aan de westzijde der stad worden de zittingen gehouden onder leiding van de beroemdste en duur betaalde mediums, terwijl in de meer arme kwartieren van het oosten men zich behelpt met den goedkooperen tafeldans.

Eene gansche menigte spiritisten oefenen hunne kunst uit bij wijze van beroep, zij doen voorspellingen, en alles staat op vast tarief. Nu en dan gebeurt het wel eens, dat het schromelijk bedrog aan den dag komt, maar dit doet toch geen afbreuk aan de zaak.

Den katholieken is het verboden zich met het spiritisme in te laten; de protestantsche Kerk heeft geen verbod gegeven, ja, eene zekere protestantsche richting verwacht juist groote dingen van het spiritisme voor de bestrijding van het ongeloof, daar zij het aanneemt als een bewijs voor het bestaan van eene hoogere wereld. Toch tracht men bij de protestanten, van kerkelijke zijde, het spiritisme tegen te werken, en worden er *anti-spiritistische vergaderingen* gehouden. Aan eene van dezen namen onlangs over de 2000 personen deel, terwijl de hofprediker Stöcker eene krachtige rede hield tegen de spiritistische gezindheid.

Hij zeide, dat de groote meerderheid der spiritistische proeven zwendelarij was en dat de mediums in de gunstigste gevallen ziekelijke menschen waren, die spraken zonder zich zelven van iets bewust te zijn.

Daadwerkelijk bewees hij, dat de mediums bijna zonder uitzondering aan hypochondrie lijden.

Het spiritisme leidt volgens Stöcker niet tot geloof, maar wel tot verwerping van de geheele Openbaring, in de H. Schrift vervat, en de Christenen moeten bijgevolg met nadruk hiertegen gewaarschuwd worden.

Na de voordracht van Stöcker na-[illegible] dat de spiritisten zelf niet weten, waarheen zij eigenlijk drijven.

Ook het bijgeloof neemt schrikbarend toe in de stad der *Intelligenz*. Somtijds ziet men in de bladen 50 en meer aankondigingen van waarzegsters. De meesten zijn kaartlegsters, doch het waarzeggen uit de hand, uit de sterren, uit droomen en uit eieren komt ook veelvuldig voor.

Niet alleen zijn het vrouwen, die op deze wijze geld verdienen, ook mannen verstaan deze kunst en adverteeren druk. Sommigen zijn bijzonder knap en bevelen zich aan als clair-voyants, waarzeggers, gedachtenlezers, natuurheelkundigen, als mannen, die teringlijders in eens genezen door een heildrank, die middelen hebben tegen alle in- en uitwendige kwalen.

En de goedgeloovigen, die hun geld hier komen offeren, zijn niet slechts zoogenaamde eenvoudige lui, neen, ook de rijken brengen hun goud. Dit blijkt hieruit, dat velen van deze waarzeggers en waarzegsters in prachtige woningen verblijf houden, waar de cliënten in rijk gemeubileerde salons worden ontvangen.

Naar aanleiding van een opzienbarend geval van spiritistisch bedrog heeft het Bisschopelijk Ordinariaat van Augsburg door een afzonderlijk decreet den geestelijken bevolen dit bijgeloof bijzonder in het oog te houden en zoo waakzaam mogelijk te zijn.

In dit decreet wordt gezegd, dat bij het spiritisme niet zoozeer het bijgeloof op den voorgrond treedt, als wel eene zware zonde tegen het geloof. Ook sprak Z. H. de Paus dikwijls in denzelfden geest. En den 26 Juli van het vorige jaar verklaarde de Congregatie van het H. Officie, dat het iederen katholiek ten strengste verboden is, spiritistische zittingen en in het algemeen spiritistische proeven bij te wonen, bij welke uitdrukkelijk gezegd wordt, dat men met geesten, die niet van deze wereld zijn, in gemeenschap treedt. Zelfs kan in dit geval geen uitzondering gemaakt worden voor geneesheeren.

Zij, wien de zorg voor de zielen is opgedragen, moeten dan ook bij het onderricht in de godsdienstleer het spiritisme als een grof bijgeloof en alle proefneming in deze richting, evenals het bijwonen van zulke proeven, als zware zonden brandmerken, en daarbij voorhouden, dat ieder onbevoegd ingrijpen op het gebied van het buitennatuurlijke eene inmenging van den duivel verraadt. Zal echter hier of daar het spiritistisch euvel zich toch nog blijven vertoonen, dan moeten de zielzorgers dienaangaande te rade gaan bij hunne geestelijke overheden, die niet in gebreke zullen blijven doeltreffende maatregelen te nemen en, vooral wanneer er sprake is van bedriegelijk exploiteeren, de betrokken zielzorgers zullen machtigen zoo spoedig mogelijk de burgerlijke overheid hiervan in kennis te stellen.

Het zieke Continent.

Een zeer belangrijke brochure op staatkundig gebied, onder den titel: *Het zieke Continent*, werd voor ruim een jaar geschreven door den heer Zumeta, consul van Venezuela te New-York.

Dit geschrift, de vrucht van Zumeta's blakende vaderlandsliefde, kostte hem zijn consulaatschap.

En geen wonder; *Het zieke Continent* is niets anders dan eene waarschuwing tegen de veroveringszucht der V. S. van N. Amerika.

Volgens den schrijver is geheel Spaansch-Amerika ziek, ja zeer ziek. De regeeringen en de financiën verkeeren er in een toestand, die tot eene ontbinding leiden moet. Vele Staten snellen de anarchie in de armen. Aldus wordt het onafhankelijk bestaan dier Staten bedreigd, en dit wel op de eerste plaats door de V. S. van N. Amerika. Met alle kracht van redeneering en bewijs spoort Zumeta zijne landslieden aan tot het nemen van maatregelen, waardoor deze ontzettende ramp nog afgeweerd, de overheersching van Washington nog voorkomen kan worden.

Zeer natuurlijk, dat de Washingtonsche regeering in toorn ontstak en de afzetting eischte van den vaderlandslievenden consul.

Zumeta, van zijn post ontzet, vestigde zich te Parijs; daar woont hij thans als ambteloos burger.

Grenzenlooze verwarring en voortdurend verwilderde regeeringstoestanden bewijzen, dat de Spaansch-Amerikaansche Staten San Salvador, Honduras, Nicaragua, Venezuela, Colombia, Bolivia en Ecuador niet in

Feuilleton.

EEN HELD.

In de *Gaulois* verscheen onlangs van de hand van Markies Costa de Beauregard een treffend artikel, waaraan wij 't volgende ontleenen.

"Pater Dorgère is gestorven in zijn kleine parochie te St. Anna d' Evenos in het bisdom Fréjus."

Zietdaar de geheele lijkrede voor iemand, die vóór tien jaar bijna beroemd was. Van hem was niets overgebleven dan een arme dorpspastoor, die nu ook reeds niet meer is en niets heeft achtergelaten dan een herinnering in 't hart van degenen, die hem hebben gekend. Tot de laatsten behoor ik.

Bij toeval had ik hem ontmoet, op zekeren avond toen een hevige storm ons dwong te Porquerelles te blijven. De kapitein liet het anker vallen, sloeg zijn kabels aan de groote ringen van den havendam en liet ons aan ons lot over.

Terwijl mijn lotgenooten in den tegenspoed zich om een avondmaal en een bed naar de eenige herberg van 't eiland begaven, ging ik naar den pastoor, met wien ik drie of viermaal had gereisd op dezelfde boot, waarvan ik zoo juist was afgestapt.

„....De pastoor, mijnheer, zei me een jongen, die ineengedoken zat onder een afdak aan de pastorie, „de pastoor, hoor, daar luidt hij juist voor den soldatendienst."

Ik hoorde te midden der windvlagen het roepen van een klok.

„Is de kerk daar, beste jongen?"

„Neen mijnheer, daar aan het eind van het plein."

Op het eerste gezicht leek het veel op een kazernevertrek, maar als men 't meer van nabij bezag, was het een waar hospitaal, die kleine kapel vol soldaten, die meer lagen dan zaten op de banken. Bij het schijnsel van een enkele hier en daar aangebrachte lamp zag men de gezichten, sommige angstig, andere berustend of verstompt, en alle vaalbleek.

Een priester van niet te raden leeftijd met rossigen baard, bijna kaal hoofd, die aan zijn versleten soutane een stuk rood lint had bevestigd, stond voor het altaar.

„Wie is dat?" vroeg ik aan mijn buurman, een oud gediende der marine-infanterie.

„Die? Dat is pater Dorgère, een goede man."

Ik kende den heldhaftigen tocht van pater Dorgère in Dahomey en was ten hoogste verbaasd, terwijl ik meende, dat hij daar nog was, hem hier te zien in deze verloren kapel te midden van deze uitgemergelde gedaanten, die uit Tonkin en Madagaskar naar het sanatorium te Porquerelles worden gezonden.

Even ontvleesd als zij, even grauw van kleur, met dezelfde koorts in de oogen, in zijn gebaren, preekte pater Dorgère, de harten schokkend, ze verscheurend met zijn heesche stem. Zijn preek doorweefde de vreugde van den hemel met het lijden der aarde, zoodanig, dat ze haast niet te onderscheiden waren. Zijn preek verhief zich van een alledaagsch gesprek tot een hooge, heerlijke vlucht. O die preek, waar de soldaat en de apostel dezelfde taal spraken, zal mij onvergetelijk blijven.

Toen hij geëindigd had met sprenken knielde de pater neer en met gebroken stem, de handen uitgestrekt naar een klein beeldje der H. Maagd, hief hij een lied aan:

"Ik stel al mijn vertrouwen,
Maria, in uw hulp......"

Waarop één, tien, alle stemmen invielen:

"En als mijn laatste uur
Mijn leven zal doen einden,
Verkrijg dat ik dan sterve
Een heiligen dood."

De kerk werd langzamerhand ledig en het gezang hield op, meegevoerd in den nacht door den sterken storm, die voortging te woeden......

Ik volgde pater Dorgère naar de pastorie waarheen hij zich met groote moeite voortsleepte en zich onmiddellijk te bed begaf.

„En dat gaat zoo elken avond," vertelde mij de pastoor, wiens maaltijd ik deelde. "Die man oefent op onze soldaten een waarlijk betooverenden invloed uit. Met één woord geeft hij hun den moed, de hoop terug. Hij giet zijn ziel in hen over. Zij ver-

staat zijn zich zelven te besturen, waardoor het tijdstip almeer nader komt, dat eene meer beschaafde macht daar tusschenbeide treden zal.

De inmenging eener vreemde mogendheid, die vrede en voorspoed brengen zou, ware voor die landen wellicht eene weldaad, als zij niet tot inkeer komen.

Engeland streeft naar het bezit van de goudlanden van oostelijk Venezuela en de Orinoco-Delta.

Noord-Amerika begeert de landengte van Panama.

Hierdoor wordt de onafhankelijkheid van Columbia en Venezuela, en een gedeelte van Midden-Amerika bedreigd.

De N.-Amerikanen zoeken zich standplaatsen op het vasteland en de eilanden, om meer en meer in staat te zijn geheel Amerika onder hun machtigen invloed te krijgen.

De ontembare ijverzucht en nooit uitgevochten grenskwesties der Staten van Midden en Zuid Amerika maken het der regeering van Washington steeds gemakkelijker haar doel te bereiken. Ja, valsche vaderlandsvrienden hebben haat tegen stambroeders van naburige Staten en roepen zelfs N.-Amerika te hulp in den strijd.

Zoo deed Bolivia, hoewel zonder gevolg toen het vreesde verdeeld te worden tusschen machtige naburen. Zoo doet thans ook Peru. Bevreesd voor Chili belooft het een Peruaansche haven met aanzienlijk grondgebied aan Noord-Amerika.

Dat dit schoone aanbod der regeering van Washington toelacht, is licht te begrijpen, want nog niet lang geleden liet zij met alle omzichtigheid polsen, of Galapogos-eilanden van Ecuador, of de Wellington-eilanden van Chili *ook* te verkrijgen waren.

Tegenover het trouwelooze Albion wordt de verhouding der Vereenigde Staten er in den laatsten tijd niet beter op. Dit bewijzen wel de kansen, die de held van Manilla, admiraal Dewey, boven president Mac Kinley, den vriend der Britten, zooals men hem pleegt te betitelen, begon te verkrijgen. Ook heeft het sterk de aandacht getrokken, dat de leider der democratische partij zich in het Wetgevende Lichaam de vrijheid veroorloofd heeft, om een besluit in te dienen, dat de Britsche politiek op erbarmelijke wijze geeselt.

Daily Mail acht zich dan ook gehouden, haren lezers rondborstig mede te deelen, dat een belangrijk deel der Amerikaansche bevolking partij heeft gekozen tegen Engeland.

Spreekt eene Washingtonsche depêche waarheid, dan zal, zou de oorlog vóór Juli van dit jaar niet is geëindigd, de democratische Unie zich tegen al wat maar Britsch is verklaren en Mac Kinley als een geestverwant van het trouwelooze Albion brandmerken.

OORLOGSNIEUWS.

Op St. Helena.

De heer Jean Carrère, die een reisje maakte van Southampton naar St. Helena, schrijft van de Canarische eilanden aan de *Matin*: Toen wij hier het eiland naderden, kwamen er verschillende booten langs zijde. Zij waren vol met spaansche kolonisten, die ons verschillende producten te koop aanboden. Men liet ze niet aan boord en hunne sloepen bleven langs zijde.

Toen woonde ik een aardige scène bij, daar de Engelschen en de Spanjaarden elkander uit gingen schelden.

Ik moet erkennen, dat "messieurs les Anglais tirèrent les premiers". Dat is gewoonte geworden na Fontenoy. Een beetje uit hun humeur omdat zij niet aan wal konden gaan, amuseerden zij zich met eenige spaansche woorden uit te roepen: "Caramba," en nog andere, kortom, alles wat zij van de Iberische taal wisten.

En Caramba, het antwoord bleef niet achterwege.

En daar ik de eenige was aan boord, die iets van het Spaansch verstond, moest ik vertalen:

„Ga maar naar Ladysmith".

„Laat je doodschieten".

„Knolleneters".

„Kom de Canarische eilanden maar eens veroveren".

"We zullen jullie met tomaten op de vlucht drijven".

„Leve Kruger".

„Leve Cronjé".

„Ha, los Engliches".

De Engelschen, die er niets van begrepen, lachten en zochten op hun beurt naar minder hartstochtelijke beleedigingen en geestigheden.

Toen de heer Carrère te St. Helena aankwam, wachtte hem eene onaangename verrassing. Bij het aan wal gaan ontving hij een schrijven van den gouverneur van het eiland, waarin hem werd medegedeeld, dat zonder toestemming van het ministerie van koloniën, niemand op St. Helena mag komen.

De heer Carrère was verplicht naar Kaapstad te gaan, van waar hij aan zijn blad, de *Matin*, om instructies seinde.

De *Matin* merkt naar aanleiding hiervan op: Wij willen den heer Chamberlain geen permissie vragen voor een Franschman, om St. Helena te bezoeken en wij hebben daarom den heer Carrère geseind om niet terug te gaan naar St. Helena, maar dan liever naar Bloemfontein, Winburg, Kroonstad en Pretoria, als de Engelschen daarheen mochten willen gaan.

Generaal Olivier.

Een der generaals der Boeren, die in den laatsten tijd de aandacht tot zich trok, is generaal Olivier, die zich bijzonder onderscheidde in 't gevecht te Stormberg, door zijn marsch van 't Zuiden van den Oranje Vrijstaat langs de grens van Basutoland, door zijn uitval naar links waarbij hij bij Koornspruit zeven kanonnen en zestig wagens van de Engelschen buit maakte en door zijn doeltreffende maatregelen bij Thaba-Nchu genomen en die bij Wepener aan een been gewond is geworden.

De correspondent van de *Daily News* heeft een onderhoud gehad met een anderen aanvoerder der burgers, en deze deelde hem het volgende over generaal Olivier mede:

„Als gij, Engelschen, met Olivier moest spreken, zou hij u vermoedelijk heel dwaas lijken. Hij kan zich — als hij het noodig vindt — voordoen als wist hij niets. Hij kan een gezicht zetten met net zooveel uitdrukking als de muur van een kerkhof op een regenachtigen dag heeft, zelfs als hij van opwinding kookt. Olivier kende generaal Gatacre nauwkeurig; hij had hem bestudeerd. Hij wist dat Gatacre een zeer dapper man was, een van die soldaten, die den vijand het liefst in het front hebben. Olivier placht te zeggen: "Gatacre is een man, die met 500 soldaten 10,000 vijanden zou aanvallen als het hem bevolen werd". Zulk een man moet men het, uit een aantal goed gekozen stellingen op hoogten, zoodat men hem steeds bedreigen kan, lastig maken. Toen Olivier de omstreken bij Stormberg ter dege onderzocht had, koos hij zijn mannen uit hen, die ieder duimbreed van het terrein kenden; daarom trachtte hij uit te vorschen, over hoeveel man en kanonnen Gatacre te beschikken had. Dit gelukte hem — hoe doet niet ter zake — zoodat hij op een haar na Gatacre's sterkte kende. Er bleef Gatacre niets anders over dan door den aanval de beste stellingen te kiezen en hij koos goed. Olivier maakte het hem voortdurend lastig, zooveel hij kon, en Gatacre had hem gaarne een gevecht geleverd.

Doch dit was Olivier's bedoeling niet. Onze mannen verdwenen telkens, de Tommies waanden, dat zij door de Boeren als de dood gevreesd waren. Dat wilde Olivier juist hebben. Overgroot vertrouwen brengt den soldaat steeds in gevaar. Olivier bezette toen met een kleine afdeeling een stelling en zond zijn andere manschappen zoover terug, dat de engelsche spionnen hen niet meer konden vinden, doch ook niet weer zoo ver, dat hij hen bij een plotselingen aanval niet weer kon oproepen.

Zoo Gatacre op den voor Engeland zoo noodlottigen dag voorwaarts trok, bezette Olivier's reserve een nieuwe stelling en de anderen trokken terug om Gatacre in beweging te houden tot zijn manschappen vermoeid waren. Gij moogt lachen, maar ik geloof niet, dat een tweede Wellington met dezelfde middelen in dit land Olivier geslagen zou hebben. Gij lacht, nu wacht maar tot gij meer van Olivier weet. Hij bezit de kloekheid van Cronjé en de slimheid van Joubert, en gij hebt in uw geheele leger geen man met zooveel persoonlijken moed.

Juist toen Gatacre dacht, dat hij ons nooit zou bereiken, openden wij het vuur op hem. Hij dacht, dat hij ons eindelijk in een hoek had gedrongen, terwijl wij hem er in hadden. Olivier veronderstelde nog, dat Gatacre beproeven zou een omtrekkende beweging te maken. Als dat gebeurd was zouden de Engelschen op dien dag alle geschut en alle mannen verloren hebben. Wij hebben u toen een gevoeligen slag toegebracht, maar de menschen, die Gatacre daarom voor een slechten generaal houden, kennen het land, Olivier en de Boeren niet, en weten niet wat magazijngeweren onder zulke omstandigheden waard zijn. Als Kitchener of Roberts in Gatacre's plaats waren geweest, zouden wij, Boeren, geen onderscheid hebben gemaakt."

Prof. Mommsen over den oorlog.

De beroemde geschiedschrijver Theodor Mommsen valt wederom in de *Deutsche Revue* den Oxfordschen professor Max Muller aan.

Mommsen schrijft: De oorlog tusschen Oostenrijk en Pruisen werd in zeven dagen beslist, de Fransch–Duitsche oorlog in zeven weken. Door den korten duur dezer worstelingen was men in staat de rampen te localiseeren en een algemeen oproer te voorkomen. In dezen oorlog met de Boeren is alles onzeker met uitzondering van den duur. Elken dag vermindert een weinig de Engelsche overheersching in de wereld.

Het militaire en politieke prestige van Engeland verbleekt tegenover de beschaafde naties, maar vooral ook bij alle halfbeschaafde volken. De eene steunpilaar na den andere bezwijkt en het kunstige en reusachtige gebouw van de maritieme overheersching van Engeland stort in, maar wat nog ernstiger is: de ware steun van de grootheid van Engeland, de vrijheid van het woord, wordt eveneens aangetast. Wanneer de heer Max Muller Engeland noemt als het land, waar ieder vrijuit voor zijne meening kan uitkomen, dan spreekt hij van een feit, dat vroeger juist was, maar dat dit thans niet meer is.

Nieuwsberichten.

CURACAO.

Officieele berichten.

Bij Gouvernements-beschikking, dd. 14 Juni 1900, No. 396, is:

1o. aan den Heer J. M. F. S. van Eps, assistent-controleur op den in-uit- en doorvoer en het accijnsrecht, op zijn verzoek, eervol ont-

---

trouwen hem, omdat ze weten, dat hij nooit een leugen heeft gesproken. Toen pater Dorgère op Dahomey gevangen was, wilde Behanzin hem op zekeren dag een brief dicteeren aan den „koning van Frankrijk." Hij verlangde, dat de brief van Ouida werd gedateerd en niet van Dahomey, opdat men zou gelooven, dat de gevangenen aan de kust waren. De pater antwoordde, „dat de hand van een blanke nooit schreef wat zijn hoofd niet dacht." De negervorst dreigde den pater op staanden voet te zullen laten onthoofden.

„Haal dan maar een mes," antwoordde de pater en legde zijn hoofd met uitgestrekten hals op tafel.

Pater Dorgère was hier als vrijwillig aalmoezenier, zonder eenig traktement. Maar de pastoor vertelde, dat hij niet veel noodig had: een beetje melk en veel kinine.

„Maar zal pater Dorgère in zulke omstandigheden hier lang kunnen leven?"

Helaas, neen, want zijn armoede is meer dan evangelisch. Men doet pogingen om een klein traktement voor hem te krijgen. Maar zal het gelukken? Ik durf het niet hopen. Stel u voor, zelfs zijn ridderkruis is niet als militair toegekend. Men heeft hem daarom de 150 franks geweigerd, die er aan verbonden waren."

„Maar wilt u afscheid van hem nemen? U zult het morgen wellicht niet kunnen doen, want de wind bedaart en waarschijnlijk zult ge weer vroeg in zee gaan."

Ik volgde den pastoor in de naastgelegen kamer. Klam van zweet, klappertandend van koorts lag pater Dorgère in zijn bed, door niets dan zijn soutane gedekt, zijn rozenkrans te bidden.

„Mijnheer."

„Wel, pater, u hebt mij zooeven een der diepste indrukken gegeven, die ik ooit ontving."

„Hoe dan?"

„Toen ik een doode andere dooden zag opwekken."

„U overdrijft, mijnheer," zei pater Dorgère glimlachend.

"Niet veel; is het niet een deel van uw leven, dat u om u verspreidt?"

"Och mijnheer, wat mij nog overblijft moet niet zoo groot meer worden geacht. Bedenk toch eens dat de ziel van al deze menschen is gekocht met het Bloed van mijn Meester, is het dan zoo buitengewoon, dat ik medewerk om dat Bloed niet verloren te doen gaan?"

Ik heb pater Dorgère nooit weer gezien, maar ik vernam eenige maanden later, dat de begrooting van Oorlog in de war gebracht zou zijn, als den heiligen man een paar honderd franks waren toegekend.

Pater Dorgère had zijn pelgrimsstaf weer opgenomen. Hij had den bisschop van Fréjus een kleine parochie gevraagd, die van St. Anna d'Evenos. Zijn onbegrensde milddadigheid maakte er hem spoedig nog armer, dan hij te Porquerelles was. Door alles weg te geven, leefde hij van niets. Voor tafelkleed gebruikte hij oude kranten. Als stoelen in zijn salon deden dienst zijn militaire kist en een emmer.

Een meid had hij niet. Elken dag bracht een oude vrouw hem een portie van het eten, dat zij voor zich zelf had gekookt.

Maar toen zij wist, dat de pater door een besmettelijke ziekte was aangetast, bleef zij weg.

Want pater Dorgère kreeg de pokken door een ouden Zigeuner op te passen, dien hij op weg naar Toulon had gevonden. De koorts, waaraan de heldhaftige priester sedert zijn terugkeer uit Afrika had geleden, verdubbelde den 18n Februari jongstleden, met deze bijzonderheid, dat hij een ondraaglijk brandend gevoel in de vingertoppen bespeurde. Den volgenden dag was hij bedekt met ontelbare zweren. Hij ging op een zeegrasbed liggen en bleef twee dagen alleen nadenkend over zijn nabijzijnden dood.

Eindelijk, den derden dag, riep pater Dorgère den brievenbesteller toe, dat hij den naastbijzijnden pastoor en den maire van St. Anna moest gaan waarschuwen.

De pastoor vond een man, de maire een vrouw, die bereid waren den priester op te passen.

Maar zie, den eersten nacht, dat ze bij hem waakten, kwam men pater Dorgère roepen bij een anderen stervende en niets kon hem beletten te gaan. Als een doodelijk gekwetste in den slag, die zich nog opricht om zijn laatsten kogel te verschieten, stond hij op en ging met wankelenden stap zijn plicht vervullen.

Toen hij terugkeerde, wachtte hem de H. Teerspijze. Het was hier beneden de laatste ontmoeting van den heldhaftigen dienaar met zijn Meester. Enkele uren later waren zij elders vereenigd voor eeuwig.

slag uit 's lands dienst verleend;
2o. aan den brigadier bij de brigade maréchaussées B. Bordes, als zoodanig eervol ontslag verleend en benoemd tot assistent-controleur op den in- uit- en doorvoer en het accijnsrecht.

Havennieuws.

Voor eenige dagen klaagde men, dat de goederen van Maracaibo hier ingevoerd en dus aan de quarantaine-bepalingen onderworpen, van de Caracas-baai over land korten tijd na aankomst naar de stad werden vervoerd, terwijl op de personen, die van Maracaibo kwamen, de quarantaine-bepalingen in alle gestrengheid werden toegepast. Behalve het onbillijke zag men in dezen stand van zaken het gevaar voor besmetting vermeerderd.

Volgens een verklaring door den stadsgeneesheer, Dr. H. Ferguson, aan de redactie van *El Imparcial* gegeven en medegedeeld in het nummer van 12 Juni ll. van dat blad, blijkt dat bovenbedoelde klacht berustte op onbekendheid met de genomen maatregelen. Vóór de afgifte toch van goederen uit het quarantaine-etablissement worden deze op dezelfde wijze als de correspondentie gedesinfecteerd, zoodat de misschien aanwezig zijnde ziektekiemen voldoende onschadelijk worden gemaakt.

Daar deze wijze van desinfectie niet op personen kan worden toegepast en bij den mensch de ziektekiemen zich met het bloed vermengen, zoo is men wel genoodzaakt reizigers, die van Maracaibo komen langeren tijd aan de quarantaine-observatie te onderwerpen.

Iedereen zal inzien dat deze beschikkingen gemaakt met goedvinden van den Geneeskundigen Raad der kolonie, in het belang zijn van den handel en van de bevolking, zonder in het minst te schaden aan den algemeenen gezondheidstoestand.

* * *

Zooals particuliere berichten uit Hamburg mededeelen, zou het nieuwe stoomschip van den *K. W. I. M.* de *Prins Maurits* tegen het einde van de maand Mei te water zijn gelaten.

* * *

De *Prins Willem I* van den *K. W. I.* [illegible] heeft een zeer voorspoedige reis gehad. In minder dan zestien dagen werd de reis van Amsterdam naar Suriname gemaakt.

* * *

Den 16den Mei strandde op de kust van Haïti het stoomschip *Corinthia*, dat 1450 muildieren aan boord had voor het engelsche leger in Zuid-Afrika. Het is niet gelukt het schip vlot te krijgen.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

A. A. Correa, J. D. Palm, Eduardo de Gorter, Rosita Elis, Pedro Gómez (2), Amalia Hernandez, Jose la Rosa Márquez c|o M. A. Correa, Avila Melian, Petronila Anastacia Martinez, Maltilda Meulen, Francisco Manotas, Sofia Pitros, David H. L. Penha, Rosita Raven, Herman Rosene, S. Duwaer, Seferina, Julia C. Morena, (aang:).

* * *

Met genoegen zien wij, dat de Gebr. Jonckheer te Otrabanda aangewezen zijn als dépôthouders van de ten postkantore alhier gebruikt wordende frankeerzegels, briefkaarten, enz. Ten gerieve van het publiek hopen wij, dat nu ook in de andere stadsgedeelten spoedig dépôts van frankeerzegels, briefkaarten, enz. zullen gevestigd worden.

Leger.

Zijn wij wel ingelicht, dan is de Commandant van Hr. Ms. *Sommelsdijk*, thans hier in station, de kapitein-luit. ter zee, W. De Bruijne, bevorderd tot kapitein ter zee.

Maansverduistering

De gedeeltelijke maansverduistering in den avond van 12 Juni was hier duidelijk waarneembaar, ofschoon slechts een klein gedeelte van de maan verduisterde, zoodat het licht, dat de maan afgaf, zoo goed als niet verzwakte. De eclips duurde van 12 minuten vóór elf tot vier minuten vóór middernacht.

Een toezending.

In dank ontvingen wij van den Heer M. de Sola de gewone jaarlijksche balans van de *The Equitable Life Assurance Society*, gevestigd te New-York. Uit de in die balans openbaargemaakte cijfers blijkt dat genoemde maatschappij zich in een voortdurenden bloei mag verheugen.

Ons feuilleton.

Onze lezers zullen zich wellicht nog herinneren het bericht, dat wij in ons nummer van 7 April ll. gaven over den dood van den bekenden franschen missionaris abbé Dorgère, die zich hoogst verdienstelijk maakte bij de expeditie tegen Behanzin, koning van Dahomey.

In verband met dat bericht geven wij thans in feuilleton-vorm eenige bijzonderheden van het leven en sterven van dezen heldhaftigen priester.

Daar in het vervolg voldoende wordt gezorgd voor lectuur in de papiamentsche taal door het nieuwe weekblad *La Cruz*, zal ons feuilleton niet meer in het papiamentsch maar in het hollandsch geschreven worden.

Venezuela.

El Noticiero van den 7den dezer van Caracas deelt mede, dat hevige aardschokken zijn waargenomen te Cumana, Cariaco en Cumanacoa. Cariaco heeft het ergste geleden; eenige huizen stortten in en van andere scheurden de muren. Ook het telegraafkantoor is ingestort. Persoonlijke ongelukken zijn gelukkig niet te betreuren.

Colombia.

Tot logenstraffing van de valsche berichten, die hier sinds eenigen tijd over den voortgang der revolutie in Colombia worden verspreid, geeft *El Imparcial* in hare nummers van 12 en 15 Juni ll. een reeks officiëele berichten, welke allen bewijzen dat de revolutie in Colombia met den dag in kracht verliest en de gouvernementstroepen overwinnen.

Het blad besluit vervolgens:

„De nederlaag der revolutie in Santander schijnt, dus een niet tegen te spreken feit, wat beteekent dat de vrede in Colombia nabij is."

Wij hopen het van harte!

Ingezonden Mededeelingen.

BUITENLAND.

Rome. — Sinds eenige weken wordt de H. Stad letterlijk door vreemde pelgrims overstroomd; geheel de katholieke wereld viert daar het jubeljaar en ze doet het grootsch. Uit alle deelen der wereld, uit alle landen, zoowel als uit de italiaansche provinciës stroomen scharen katholieken naar de Eeuwige Stad. Er zijn rijke pelgrims, die in de deftige hotels hun intrek nemen, er zijn arme bedevaartgangers, die uit hun verafgelegen en onbekende dorpen komen, groote en voorname heeren en eenvoudige boeren, maar alles, rijk of arm, aanzienlijk of gering, allen komen om hetzelfde doel: den H. Vader te zien en in de Eeuwige Stad uiting te geven aan hun godsdienstzin.

De kerken zijn den ganschen dag met pelgrims gevuld, de biechtstoelen worden als het ware onophoudelijk belegerd en gedurende de H. Mis wordt aan alle altaren den pelgrims de H. Communie uitgereikt.

Ondanks de groote drukte geniet de H. Vader een uitmuntende gezondheid; bijna dagelijks ontvangt Z. H. 15-tot 40.000 pelgrims in de St.-Pieter in audiëntie, terwijl het aantal particuliere audiënties, die de Paus dag in dag uit geeft, soms tot honderd stijgt.

— In de kathedraal van Christiania is plechtig tot het Katholicisme overgegaan dr. Sierensen, een godgeleerde van naam, en gewezen directeur van het protestantsch college dier stad. Men verwacht, dat hij in zijn bekeering spoedig zal gevolgd worden door zijn vriend en ambtgenoot dr. Korg Tonning.

Frankrijk. — De verkiezingen voor den gemeenteraad te Parijs hebben een onverwacht gunstig verloop gehad. De raad bestaat uit 80 leden, die tot nu toe bijna uitsluitend radicalen en socialisten waren.

Van de 50 leden van den Parijschen gemeenteraad, die dadelijk herkozen zijn, zijn 13 herkozen socialisten, 10 herkozen radicalen, 6 herkozen gematigd republikeinen, 9 herkozen reactionnairen en 3 herkozen nationalisten. Dit maakt te zamen 41. De 9 zetels, waarvoor een nieuw lid bij eerste stemming reeds aangewezen werd, zijn alle 9 in handen der nationalisten gevallen. Zij werden veroverd op 4 republikeinen, 3 radicalen en 2 radicaal-socialisten. In de drie districten waarin de aftredenden zich niet herkiesbaar stelden, bij 2 door overlijden en in het derde doordien de heer Le Breton zich uit de politiek terugtrekt, is geen definitieve uitslag verkregen.

De conservatieven hebben zich dus gehandhaafd. De nationalisten hebben eveneens al hun zetels behouden, en hetzelfde is het geval geweest met de socialisten. Alleen de tusschenpartijen hebben mandaten verloren. De aftredende conservatieven zijn zelfs allen direct herkozen, van de nationalisten komen 3 in herstemming, van de socialisten komen 9 aftredenden in herstemming, maar de overigen zijn vooral radicaal-socialisten; hieronder behoort de voorzitter van den Gemeenteraad, de heer Lucipia, die in herstemming komt tegen den heer Dausset, den nationalistischen leeraar, die door de regeering is afgezet.

Het *Journal des Débats* zegt, den uitslag verwacht te hebben; het doet haar geen genoegen, maar men had meer naar Méline moeten luisteren. Nu winnen de nationalisten het van de socialisten en de gematigde republikeinen raken in de klem.

Gekozen zijn o. a. Gaston Méry, redacteur van Drumont's *Libre Parole*, Galli, redacteur van de *Drapeau*, Edmond Lepelletier, van de *Echo de Paris*, Barillier, een der vrijgesprokenen in het proces Déroulède.

Transvaal. — De president opende in het begin van Mei den Transvaalschen Volksraad.

De leden en het publiek waren trouw opgekomen, de tribunes waren vol. Op de zetels van wijlen de Generaals Joubert en Kock lag een laurierkrans. De President bracht een bewogen hulde aan de nagedachtenis van Joubert en prees de standvastigheid en de trouw van het volk van Oranje Vrijstaat. De betrekkingen met de vreemde mogendheden, behalve Groot-Brittanië, waren goed, zeide hij, de openbare meening in de geheele wereld was op de hand van de Zuid-Afrikaansche republiek. In den oorlog zou de re-

geering alles doen, wat in haar macht was, om den vrede te herstellen. De geldelijke toestand van het land was bevredigend, de mijnen bloeiden.

—Waren de berichten, welke wij de vorige week over den Zuid-Afrikaanschen oorlog gaven, verre van bemoedigend voor de Boeren, deze week klinken de ingekomen berichten geheel anders. Lord Roberts bevindt zich wel te Pretoria, maar de Boeren hebben op een lengte van 21 mijlen den spoorweg in den Vrijstaat vernield en zoodoende de communicatie van Lord Roberts' leger met de Kaapkolonie verbroken. Daaruit volgt dat dat leger moeilijk van levensmiddelen kan worden voorzien. Lord Roberts werd ook gedwongen in de nabijheid van Pretoria den Boeren slag te leveren, maar hij moest terugtrekken en den Boeren, die onder Botha streden, een sterke stelling laten.

Dezelfde Boeren, die den spoorweg bij Roodewal opbraken, vernietigden een engelsch regiment, waarschijnlijk het regiment dat streed onder Sir Forestier, waarvan verschillende officieren en manschappen gedood of gewond werden. Het geheele regiment werd op 6 man na gevangen genomen.

Generaal Dewet rukte met 12.000 man op Johannesburg aan. Hij zou bij de Rhenoster-rivier zijn verslagen geworden door Kitchener en Methuen. Een eigenaardige overwinning echter, waarbij niet gesproken wordt van gedooden, gewonden of krijgsgevangenen. Wij zijn dus zoo vrij vooralsnog niet aan die engelsche overwinning te gelooven.

Ook Buller laat wederom iets van zich hooren. Hij schijnt noordelijk in Natal door de bergpassen op te trekken. Doch dat alles daar voorspoedig gaat, doet de geheimzinnige telegrammen-taal van Buller niet vermoeden. Integendeel, hij spreekt van het staken zijner marsch wegens moeilijkheden van het terrein, maar de dooden en gewonden, die hij rapporteert, wijzen ook op moeilijkheden van den kant der Boeren. Deze zijn nu ten noordoosten afgetrokken, doch zij zullen later Redvers Buller het leven nog wel eens lastig maken.

President Kruger bevindt zich thans te Manchadadorp ten oosten van Pretoria aan de lijn Pretoria—Lorenzo Marquez. Manchadadorp is nu de officiëele hoofdstad van Transvaal. Het leger der Boeren zou thans bestaan uit 20.000 man, die onder Botha gezworen hebben den strijd tot het uiterste vol te houden. Van verschillende kanten trekken troepen Boeren naar Middelburg op.

Volgens eene door het ministerie van Oorlog opgemaakte lijst bedroegen de verliezen der Engelschen tot 9 Juni ll. 23.643 man, ongerekend de gerepatrieerde 792 officieren en 12.355 manschappen en de zieken in de hospitalen in Zuid-Afrika.

Met een rond getal kunnen wij dus thans, krijgsgevangenen, vermisten, enz. medegerekend, de verliezen der Engelschen in dezen oorlog veilig stellen op 50.000 man.

Dat alles opgeofferd aan den gouddorst van Chamberlain, Cecil Rhodes en consorten! En dan nog durft een engelsch blad van Trinidad een artikel vol humbug over de inname van Pretoria sluiten met deze woorden:

„But in the interests of civilization it is consoling to note that the ruin of the Boer republics bij their ruler in this war will result in their rehabilitation as prosperous countries under British rule."

Zulke woorden wekken meer dan afkeer!

Advertentien.